

мет має читатися профільовано до кожного фаху, адаптовано до спеціальностей, що готуються в університеті. Тоді кожен студент, що зможе оволодіти теоретичною базою системного аналізу, матиме право на додаткове свідоцтво (диплом, сертифікат) системного аналітика, системного спеціаліста свого фаху.

М. М. КОЦУПАТРИЙ, канд. екон. наук, професор кафедри обліку та аудиту в сільському господарстві КНЕУ

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДОПОМОГОЮ ВИВЧЕННЯ ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ

Трансформування економіки України, і в першу чергу агропромислового комплексу, розширення й інтенсифікація зовнішньоекономічної діяльності потребує вдосконалення господарського механізму й приведення його до вимог міжнародної спільноти.

Бухгалтерський облік як функція управління і складова господарського механізму за останні десять років зазнав значних змін у бік його вдосконалення та уніфікації (гармонізації) з міжнародними стандартами бухгалтерського обліку й фінансової звітності. Систематичне й перманентне вдосконалення законодавства України супроводжується постійною зміною, доповненням і уточненням законодавчих актів та нормативно-правових документів, особливо в галузі фінансів, податків, статистики, бухгалтерського обліку, фінансової, податкової та статистичної звітності.

Ситуація, яка склалася в системі законодавства, суттєво впливає як на підготовку фахівців із бухгалтерського обліку та аудиту, так і на їхню практичну діяльність. Усе це потребує нового підходу в системі підготовки економістів вищої кваліфікації з бухгалтерського обліку та аудиту.

Підготовка цих фахівців передбачає паралельне з вивченням організації, методики й техніки ведення бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності та податкової звітності також і ознайомлення та засвоєння основних положень законодавчих актів та нормативно-правових документів, що регулюють цю діяльність. Це має суттєве значення для підготовки й формування фахівців вищої кваліфікації з обліку та аудиту.

По-перше, практична діяльність бухгалтерів і аудиторів пов'язана із суворим дотриманням вимог законів, указів, поста-

нов, інструкцій, положень та інших нормативно-правових актів, що регулюють оподаткування, бухгалтерський облік та фінансову звітність. Звідси виникає потреба ще в студентські роки прищепити майбутнім спеціалістам відповідальне ставлення до вимог чинного законодавства. *По-друге*, освоєння вимог законодавчих актів і нормативно-правових документів дає можливість фахівцям формувати в бухгалтерському обліку і фінансовій, податковій та статистичній звітності достовірну, повну та неупереджену інформацію про умови й результати діяльності та фінансовий стан підприємства.

Уважають, що на сьогодні функціонує близько 7 тис. законодавчих актів та нормативно-правових документів, що регулюють систему оподаткування, бухгалтерського обліку, звітності та правове поле, яке регламентує підприємницьку діяльність суб'єктів господарювання.

Суттєве скорочення аудиторних занять і збільшення часу на самостійне вивчення дисциплін, які формують фахівця з обліку і аудиту, потребує підвищення інтенсивності роботи студентів з вивчення навчальних дисциплін, і в першу чергу законодавчих актів і нормативно-правових документів.

Виходячи з цього у вивченні окремих розділів дисциплін, що становлять спеціальність «Облік і аудит», студентам необхідно давати перелік основних і додаткових законодавчих актів і нормативно-правових документів. Значною частиною навчальної роботи студентів має бути вивчення чинного законодавства. Студенти повинні ретельно вивчити й засвоїти основні положення законодавчих актів і нормативно-правових документів, включених до основного списку.

З нормативно-правовими документами, віднесеними до додаткової літератури, студенти мають ознайомитися. При цьому слід наголошувати, що значна частина нормативно-правових актів засвоюється під час вивчення інших профільюючих дисциплін, таких як «Державний фінансовий контроль», «Аудит». Студенти мають базуватися на законодавчих актах і нормативно-правових документах, засвоєних ними під час вивчення дисциплін «Теорія бухгалтерського обліку», «Фінансовий облік», «Управлінський облік», «Бухгалтерський облік у галузях народного господарства» тощо.

Ступінь засвоєння студентами законодавчих актів і нормативно-правових документів перевіряється викладачами на практичних заняттях, під час індивідуальної роботи та поточного, проміжного та підсумкового контролю знань студентів.

Інтенсифікація навчального процесу за допомогою вивчення й засвоєння законодавчих актів і нормативно-правових документів дає змогу підвищити конкурентоспроможність молодих фахівців з обліку й аудиту на ринку праці.

О. С. КОЦЮБА, асистент кафедри стратегії підприємств КНЕУ

**ОСОБЛИВОСТІ І ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ
ДИСЦИПЛІН ФАХОВОГО СПРЯМУВАННЯ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»
ТА МОЖЛИВІ ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ЦИХ ПРОБЛЕМ
(НА ПРИКЛАДІ КУРСУ «УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ»)**

Докорінні зміни в економічному житті України, розпочаті наприкінці минулого століття в напрямку становлення ринкових відносин, необхідність оздоровлення її економіки та досягнення нею стану стійкого зростання підвищують потреби в підготовці вищими навчальними закладами кваліфікованих спеціалістів з економіки різного конкретного професійного спрямування. Очевидно, що економічна освіта таких спеціалістів має бути систематизованою й охоплювати досить широкий спектр як економічних, так і суміжних і прямо не пов'язаних з економікою дисциплін. Але при цьому роль і місце різних навчальних курсів є, зрозуміло, неоднаковою.

Дисципліни неекономічного циклу мають, як правило, на меті розширення загального кругозору майбутніх спеціалістів, їхньої культури й ерудиції в цілому, а безпосереднє формування фахівців-економістів відбувається через опанування тими, хто навчається, економічних дисциплін. При цьому самі економічні дисципліни за їхнім змістом поділяються на дві групи: дисципліни загальноекономічного циклу і навчальні курси фахового спрямування.

Ясна річ, що роль і місце економічних дисциплін згаданих груп відмінні між собою. При цьому саме через дисципліни фахового спрямування відбувається підготовка в навчальних закладах не просто економічно освічених людей, а конкретних спеціалістів, професіоналів. Названі навчальні курси, на відміну від курсів базового загальноекономічного циклу, є більш вузькими і